

Aan de algemene commissie Jeugdzorg van Tweede
Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van

uw kenmerk

ons kenmerk

datum

SB 04953/2011

20 oktober 2011

onderwerp

AO jeugdzorg 26 oktober 2011

Geachte leden van de Algemene Commissie Jeugdzorg,

Op 26 oktober heeft uw commissie een Algemeen Overleg met de staatsecretarissen van VWS, mevrouw Veldhuijzen van Zanten-Hyllner, en van VenJ, de heer Teeven, over onder meer de bijstelling van het landelijk beleidskader jeugdzorg.

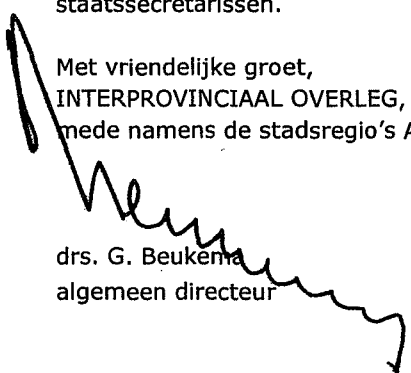
In deze bijstelling geven de staatssecretarissen aan dat de prestatieafspraken die provincies en de ambtsvoorganger van beide staatssecretarissen met elkaar hebben gemaakt voor 2010 en 2011, gecontinueerd worden. Dit is echter niet het geval.

Ter toelichting zenden wij u hierbij een afschrift van de brief d.d. 20 oktober 2011 die het Interprovinciaal Overleg (IPO) hierover namens de provincies en stadsregio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden, aan beide staatssecretarissen heeft gezonden.

Ten aanzien van de jeugdbescherming en jeugdreclassering worden in de bijstelling van het landelijk beleidskader ook extra prestaties van provincies en stadsregio's verwacht. Hierover zonden wij u op 10 oktober jongstleden samen met Jeugdzorg Nederland reeds een brief.

Wij verzoeken u dringend de inhoud van beide brieven te betrekken bij uw overleg met de staatssecretarissen.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,
mede namens de stadsregio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden,

drs. G. Beukema
algemeen directeur

Inlichtingen bij : P.M.M. (Paul) Bonke
Doorkiesnummer : (070) 888 12 07
Bijlagen : 3

Bijlage 1: Continuering prestatieafspraken jeugdzorg voor 2012 niet haalbaar

Inleiding

Het is niet mogelijk voor de provincies en stadsregio's¹ om de door de staatssecretaris gevraagde prestatieafspraken over wachtlijsten in de jeugdzorg te maken. In de afgelopen jaren hebben de provincies de wachtlijsten in de jeugdzorg naar een historisch laag niveau gebracht, conform de prestatieafspraken daarover met voormalig Minister Rouvoet. Dat was haalbaar door extra rijksbudget voor opvang van de groeiende vraag, inzet van autonome provinciale middelen en door efficiencywinst (17% meer kinderen geholpen voor hetzelfde geld).

Voor 2012 wil de staatssecretaris van VWS dezelfde prestatieafspraken maken over de wachtlijsten, zonder extra middelen, terwijl er wel een verdere autonome groei van het beroep op jeugdzorg is geraamd². Bovendien is extra groei te verwachten door gemeentelijke bezuinigingen op preventie en rijksbeleid. De provincies hebben begrip voor budgettaire beperkingen van het rijk, maar zonder extra budget voor de groeiende vraag zijn de aan provincies gevraagde prestaties met betrekking tot de wachtlijsten niet reëel. Provincies zijn bereid om inspanningsverplichtingen aan te gaan, maar zonder extra budget is handhaving van prestatieverplichtingen van 2010 en 2011 niet realistisch.

Met het vorige kabinet was afgesproken dat in geval van een ontoereikend budget, pakketmaatregelen³ aan de orde zouden komen⁴, zoals ook in andere sectoren gebeurt. Wanneer u niet voor dergelijke pakketmaatregelen kiest, heeft dat gevolgen voor de wachtlijsten in 2012. De ongedekte kosten door de autonome groei zijn naar schatting € 26 mln. en komen daarmee bovenop de € 90 mln. die provincies de afgelopen jaren al onverplicht bij hebben gedragen aan de kosten van de jeugdzorg. Extra kosten voor vraaggroei door gemeentelijke bezuinigingen op preventie en rijksbeleid komen daar nog bovenop. Vasthouden aan dezelfde wachtlijstafspraken als voorheen betekent daarom dat van provincies wordt gevraagd ook hiervoor nog eens een blanco cheque te tekenen.

Onderstaand een toelichting, met de eerdere afspraken, op de door de staatssecretaris gewenste prestatieafspraken voor 2012 en de onderbouwing van de opstelling van de provincies en stadsregio's.

I. Eerdere prestatieafspraken jeugdzorg 2008 - 2011

Overeenkomst 2008-2009

In de overeenkomst tussen rijk en provincies 2008-2009 was een prognose opgenomen voor de vraagontwikkeling. Op grond daarvan is bepaald welke productie nodig is om de wachtlijsten weg te werken en zijn afspraken gemaakt over de dekking van het hiervoor extra benodigde budget (deels door rijk, deels door provincies en deels door een efficiencykorting). Provincies en Rijk spraken af dat provincies de productie (aantal te helpen cliënten) leveren op grond waarvan de wachtlijst kon worden weggewerkt, uitgaande van de vraagprognose.

¹ Verder te noemen "provincies"

² Sociaal Cultureel Planbureau (januari 2011): Actualisatie ramingen jeugdzorg 2009-2013

³ Bijvoorbeeld beperking van de zorg waarop door cliënten op grond van de wet aanspraak jegens de provincie kan worden gemaakt

⁴ Zie brief Minister voor Jeugd en Gezin aan de Tweede Kamer van 9-11-2007 (kamerstuk 29 815 nr. 117)

Resultaat: de provincies hebben méér dan de afgesproken productie gerealiseerd en de wachtlijsten werden grotendeels weggewerkt. Resterende wachtlijsten werden aantoonbaar veroorzaakt door een hogere vraaggroei dan verwacht.

Afsprakenkader 2010-2011

In tegenstelling tot de periode 2008/9, kon het rijk de geraamde groei van de vraag in 2010 en 2011 maar deels met extra middelen accommoderen. Vastgesteld is dat de wachtlijsten alleen beheerst kunnen worden als de vraag kan worden beheerst. Daarom zijn geen afspraken gemaakt over het wegwerken van de wachtlijsten, maar is primair ingezet op beleidsinspanningen van rijk en provincies om de vraaggroei van ruim 8% per jaar te beperken. Van gemeenten werd daarbij extra inzet op preventie gevraagd. Er werd voorzien in een beperkte groei van het rijksbudget. Op basis van de inspanningen om de vraaggroei te verlagen, de verwachte extra inzet van gemeenten op preventie en de extra rijksmiddelen is een genuanceerde afspraak gemaakt dat kinderen niet langer dan negen weken wachten zonder enige vorm van jeugdzorg, als dat volgens bureau jeugdzorg onverantwoord is. In crisissituaties zou direct zorg worden geleverd. Uit de rapportages over deze afspraken blijkt dat de provincies deze ook daadwerkelijk uitvoeren.

II. Voorstel staatsecretaris voor 2012

Voor 2012 stelt u, in tegenstelling tot voorgaande jaren, *géén extra middelen* beschikbaar. Toch wil u *wél onverkort voortzetting van de afspraak voor 2010 en 2011* dat kinderen niet langer dan negen weken wachten op een vorm van jeugdzorg als dat volgens bureau jeugdzorg onverantwoord is en dat kinderen in een crisissituatie direct worden geholpen. Daarbij gaat u, ondanks onder meer de aan u en het IPO uitgebrachte raming van het SCP, uit van de onterechte aanname dat de vraag naar jeugdzorg in 2012 zal dalen. De toezegging dat opnieuw in overleg zal worden gegaan als sprake is van een te sterke groei van de vraag is onvoldoende. Immers, gelet op de feitelijke groei van de vraag en de ramingen van het SCP is op voorhand duidelijk dat van dergelijke omstandigheden sprake is. Provincies achten het bestuurlijk onzorgvuldig om in dergelijke omstandigheden onrealistische verwachtingen te wekken met de door u gewenste prestatieafspraken.

III. Opstelling provincies

De provincies hebben wel ingestemd met dezelfde prestatieafspraken voor kinderen in crisissituaties, zodat in urgente gevallen zonder wachttijd hulp wordt geboden. Ook zullen provincies zich maximaal inspannen om in andere gevallen de wachtlijsten in de jeugdzorg tot het uiterste te beperken, waar dit door bureau jeugdzorg als onverantwoord wordt beschouwd. Voor dit laatste kunnen zij onder de conditie van een gelijkblijvend rijksbudget echter niet de garanties bieden die u van hen verlangt. De reden hiervoor ligt in de voortgaande groei van het beroep op jeugdzorg in 2012 in combinatie met de daling van het totaal voor de jeugdzorg beschikbare budget en het ontbreken van mogelijkheden voor een substantiële efficiencywinst binnen het huidige stelsel. Instemmen met de door u gevraagde prestatie betekent dat provincies een verplichting aan zouden moeten gaan om in 2012 nog meer eigen middelen in te zetten tot een totaal bedrag van tenminste € 116 mln. Daar boven op zouden zij een blanco check tekenen voor de extra vraaggroei als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen en rijksbeleid. Dit blijkt uit het volgende:

1. Substantiële groei van de vraag naar jeugdzorg in 2012

Hoewel de uitvoering van het Afsprakenkader 2010-2011 heeft geleid tot een matiging van de vraaggroei, zal ook in 2012 nog sprake zijn van een substantiële groei van de vraag naar jeugdzorg. Inmiddels wordt ook breed erkend dat voor een werkelijke daling van de vraag een ingrijpende stelselherziening nodig is (onder meer door financiële prikkels voor gemeentelijke preventie en aanpassing van het recht op jeugdzorg). De komende jaren moeten provincies echter nog werken binnen het huidige stelsel en de daarmee gegeven beperkte mogelijkheden

om tot een vraagdaling te komen. Uw niet onderbouwde aanname met betrekking tot een daling van de vraag in 2012 staat haaks op de bekende feiten:

a. Autonome groei van de vraag

Er is nog steeds sprake van een substantiële autonome groei van de vraag naar jeugdzorg. Het Sociaal Cultureel Planbureau heeft in een recent aan u en het IPO uitgebrachte prognose voor 2012 een groei geraamd van 4% in de geïndiceerde zorg⁵. Daarnaast is sprake van een huidige groei bij het bureau jeugdzorg van 4,3 % en van 7% bij het Advies- en Meldpunt Kinder mishandeling (AMK).

b. Extra groei als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen

In het Afsprakenkader 2010-2011 is afgesproken dat u met gemeenten afspraken zou maken over extra inzet op het preventieve jeugd beleid, teneinde de vraag groei naar jeugdzorg af te remmen. Deze afspraken zijn echter (nog) niet gemaakt. Inmiddels blijkt dat gemeenten hun bezuinigingen in 2012 voor 20%-25% realiseren op de voor het preventieve jeugd beleid relevante gemeentelijke taken⁶. Dit leidt bovenop de autonome groei tot extra groei van de vraag naar jeugdzorg.

c. Extra groei als gevolg van rijksbeleid

Tenslotte zal naar verwachting sprake zijn van extra groei als gevolg van rijksbeleid, zoals beleid met betrekking tot 12-minners en gevolgen van invoering van de nieuwe kinderbeschermingsmaatregelen en de wijzigingen van de AWBZ wat betreft het bieden van begeleiding in het kader van PGB's.

2. Minder onverplichte eigen middelen van de provincies

Hoewel het rijk op grond van de wet zorg zou moeten dragen voor een genoegzaam budget voor de jeugdzorg, hebben provincies de afgelopen periode incidenteel, maar jaar op jaar, onverplicht en substantieel uit eigen middelen moeten bijdragen aan de kosten (zo'n € 90 mln. per jaar). Het kabinet roomt die onverplichte inzet vervolgens in het provinciefonds af. Ook provincies moeten fors bezuinigen. Ook moeten zij zich terugtrekken op hun kerntaken in het fysieke domein en terugtreden uit het sociale domein, zoals in bestuursakkoorden tussen rijk en provincies is afgesproken. Mede in dit licht kunnen provincies hun eerdere onverplichte financiële inzet van circa € 90 mln. in 2012 veelal niet op dat niveau handhaven. Bij een gelijkblijvend rijksbudget in 2012 is daarmee sprake van een lager totaal budget dan in 2011.

3. Geen ruimte meer voor substantiële efficiencywinst

Uitgaande van een gelijkblijvend budget en een substantieel groeiende vraag, kan alleen wat betreft wachtlijsten tot hetzelfde resultaat worden gekomen als in 2011, als er substantieel meer cliënten voor hetzelfde bedrag kunnen worden geholpen en daarmee een zeer forse efficiencywinst wordt gerealiseerd gelijk aan de groei van de vraag. Inclusief de afnemende beschikbaarheid van provinciale middelen voor de jeugdzorg zou zelfs een nog forsere efficiencywinst gerealiseerd moeten worden.

Een dergelijke efficiencywinst is binnen het huidige stelsel echter niet realistisch meer. De afgelopen jaren hebben provincies de mogelijkheden binnen het huidige stelsel optimaal en met succes benut. Dit heeft alleen al in de jaren 2007 tot en met 2009 geresulteerd in tenminste 17% meer kinderen die zijn geholpen met het zelfde budget, een resultaat dat ook door het kabinet is erkend⁷. Ook in de daarop volgende jaren is door provincies hard getrokken aan mogelijk verdere efficiencyverbeteringen. De rek binnen het huidige stelsel is er dan ook voor de komende jaren uit. Daar komt bij dat ook in 2012, net als de afgelopen 19 jaar, wederom geen prijscompensatie voor de sector beschikbaar komt, waarmee de facto sowieso al sprake is van een efficiencykorting.

Verdere substantiële efficiencywinst in de jeugdzorg is pas echt mogelijk na realisering van de stelselherziening waardoor geldstromen gebundeld worden en een financiële prikkel ontstaat voor extra inzet van gemeenten op het voorkomen van een beroep op de jeugdzorg. Niet voor

⁵ Sociaal Cultureel Planbureau (januari 2011): Actualisatie ramingen jeugdzorg 2009-2013

⁶ Bron: NICIS / Instituut voor Onderzoek van Overheidsuitgaven (2011), E-alert, Begrotingsscan grote gemeenten

⁷ Zie Afsprakenkader Jeugdzorg 2010-2011

niets is de efficiencytaakstelling van € 300 mln. in het regeerakkoord ook in de tijd aan die beweging gekoppeld. Van deze overheveling zal echter eerst vanaf 2014/2016 sprake zijn.

4. Rijk legt rekening bij provincies neer

Als van provincies geëist wordt dat zij in 2012 dezelfde prestatie leveren met betrekking tot de wachtlijsten als in 2010 en 2011, dan is dit alleen mogelijk als de extra vraag naar jeugdzorg in 2012 ook financieel is gedekt.

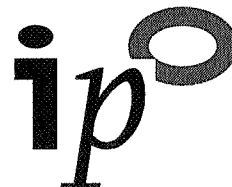
Een voorzichtige raming van alleen al de extra kosten die door de autonome groei in 2012 ontstaan, komt uit op € 26 mln. extra. Ondanks de verantwoordelijkheid van het Rijk voor het benodigde budget, is in het financiële kader 2012 van het Rijk geen enkele dekking voorzien voor deze extra kosten. Door tegelijkertijd wel dezelfde prestaties te vragen met betrekking tot de wachtlijsten, legt u daarmee deze rekening bij provincies neer. Dit zou betekenen dat de inzet van eigen middelen van provincies in 2012 zou moeten groeien van de € 90 mln. naar € 116 mln., een groei van zo'n 30%. Daarbij is dan nog geen rekening gehouden met extra groei als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen en rijksbeleid, waarvoor provincies nog een extra blanco cheque zouden moeten tekenen.

Dit terwijl op grond van de Wet op de jeugdzorg het kabinet een voor provincies genoegzaam budget voor de jeugdzorg beschikbaar dient te stellen zodat inzet van eigen provinciale middelen niet aan de orde is. Ondanks deze wettelijke verantwoordelijkheid van het Rijk en de noodzakelijke bezuinigingen waarvoor provincies zich gesteld zien, zullen naar verwachting provincies ook in 2012 nog eigen middelen inzetten in de jeugdzorg. Maar dit neemt niet weg dat ten opzichte van voorgaande jaren hierin wel een daling zal moeten plaatsvinden. Een groei van meer dan 30% is dan ook niet aan de orde.

Aan de staatssecretaris van het Ministerie van
Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH 'S-GRAVENHAGE

Interprovinciaal Overleg

uw brief van
7 oktober 2011

uw kenmerk

ons kenmerk
SB 04956/2011

datum
20 oktober 2011

onderwerp
Bijstelling Landelijk Beleidskader Jeugdzorg

Geachte heer Teeven,

Naar aanleiding van uw brief van 7 oktober 2011 aan de Tweede Kamer over de "Bijstelling Landelijk Beleidskader Jeugdzorg" brengen provincies en stadsregio's u het volgende onder de aandacht.

Wat betreft het VWS-deel melden wij u het volgende:

U stelt in de "Bijstelling ..." dat "*de afspraak uit het Afsprakenkader jeugdzorg 2010-2011 over de toegankelijkheid van de zorg wordt gecontinueerd*". Dit betreft de prestatieafspraken die provincies en stadsregio's voor 2010 en 2011 met de Minister voor Jeugd en Gezin hadden gemaakt over hulp in crisissituaties en de maximum wachttijd van negen weken.

Echter, de betreffende afspraak is niet gecontinueerd. In het bestuurlijk overleg met u van 4 juli jl. is gezamenlijk expliciet vastgesteld dat een dergelijke afspraak niet tot stand is gekomen. Provincies achten zich dan ook niet gebonden aan een dergelijke vermeende prestatieafspraken. Het betreft hier een door u eenzijdig opgelegde resultaatverplichting. Provincies hebben u wel voorgesteld om tot afspraken te komen over een maximale inspanningsverplichting, maar dit voorstel is door u niet overgenomen.

In de begeleidende brief aan de Tweede Kamer geeft u ook aan dat provincies en stadsregio's van mening zijn dat het budget voor de jeugdzorg zou moeten groeien. Hiermee wordt het standpunt van provincies ten onrechte onvolledig weergegeven. Hoewel de groei van de vraag naar jeugdzorg een dergelijke groei van het budget op grond van de Wet op de jeugdzorg noodzakelijk zou maken, heeft het IPO in het overleg over de bijstelling van het landelijk beleidskader een aantal keer aangegeven juist begrip te hebben voor de budgettaire beperkingen van het kabinet in deze. Het IPO heeft dan ook nooit gevraagd om extra middelen voor de groei die in 2012 is geraamd en de budgettaire beperkingen van het Rijk juist als een gegeven beschouwd.

Dit gegeven heeft er wel toe geleid, dat de provincies en stadsregio's niet konden instemmen met

Inlichtingen bij : P.M.M. Bonke
Doorkiesnummer : (070) 888 12 07
Bijlagen : 1

uw voorstel om de prestatieafspraken voor 2010 en 2011 onverkort te continueren. De provincies zullen zich uiteraard maximaal inspannen en bezien waar nog efficiencywinst kan worden geboekt (terwijl zij de afgelopen periode al meer dan 17% efficiencywinst hebben gerealiseerd), maar het verschil in het door u geboden budget en wat nodig zou zijn is zo groot, dat de wachtlijst toch weer zal oplopen als gevolg van een groei van de autonome vraag naar zorg.

Daarom hebben de 12 provincies en de 3 stadsregio's unaniem aangegeven dat het niet realistisch is om bij gelijkblijvend budget dezelfde prestaties ten aanzien van de wachtlijsten af te spreken in 2012 als in 2010-2011 toen de vraag lager was. Desalniettemin verwacht u nu op voorhand dergelijke onmogelijke prestaties.

In dit verband wijzen wij nogmaals op de volgende feiten, die het IPO op hoofdlijnen ook reeds naar voren bracht in onze bestuurlijk overleggen van 16 juni en 4 juli jongstleden:

1. Ten opzichte van 2010 en 2011 zal in 2012 wederom sprake zijn van een substantiële autonome groei van het beroep op de jeugdzorg. Dit in tegenstelling tot uw aanname dat sprake zal zijn van een daling. Hiermee gaat u volledig voorbij aan de raming die het SCP in opdracht van ons beiden heeft opgesteld over de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg. U verzuimt de Tweede Kamer over deze SCP-raming te informeren. Ook gaat u hiermee voorbij aan de bekende substantiële groei van het beroep op het bureau jeugdzorg en het AMK.
2. Boven op deze autonome groei moet rekening worden gehouden met extra groei als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen en rijksbeleid.
3. Provincies zijn in mindere mate dan in 2010 en 2011 in staat om het tekort aan rijksbudget onverplicht met eigen autonome middelen aan te vullen. De facto zal het beschikbare budget daarmee in 2012 dalen. Voortzetting van de oude prestatieafpraak zou echter hebben betekend dat provincies naar verwachting juist meer autonome middelen in de jeugdzorg zouden moeten steken. Voor 2012 zou het om minimaal een totaal bedrag gaan van naar schatting € 116 mln., een groei van bijna 30%.
4. De afgelopen jaren is door provincies ruim 17% efficiencywinst gerealiseerd in de provinciale jeugdzorg, zoals ook door uzelf aan de Tweede Kamer gemeld. U grijpt dit in uw brief aan de Tweede Kamer aan om te veronderstellen dat kennelijk ook in 2012 nog weer substantiële winst kan worden geboekt, terwijl de resterende ruimte voor verdere efficiencywinst hierdoor juist zeer beperkt is geworden. Niet voor niets is een stelselwijziging nodig om verdere efficiencyverbetering mogelijk te maken.
5. De eerdere prestatieafspraken 2010-2011 waren alleen mogelijk, omdat voor de periode waarop deze betrekking hadden ook extra budget door het kabinet beschikbaar werd gesteld om een deel van de vraaggroei te accommoderen. Hiervan is in 2012, om overigens begrijpelijke redenen, geen sprake.

In **bijlage 1** lichten wij een en ander nogmaals toe.

In uw begeleidende brief aan de Tweede Kamer stelt u onder verwijzing naar de groeiende vraag, dat het vanzelf spreekt dat niemand tot het onmogelijke is gehouden en dat "*een te sterke groei*" reden is voor overleg. Afgezien van de vraag wanneer sprake is van een "*te*" sterke groei en hoe dit gedurende 2012 kan worden vastgesteld, is echter reeds op voorhand duidelijk dat in 2012 een substantiële autonome groei is geraamd. Toch legt u bij voorbaat een prestatieverplichting aan provincies op die hiermee niet is te verenigen. Terwijl u zegt provincies niet aan het onmogelijke te willen houden, legt u eenzijdig een bij voorbaat onmogelijke prestatie op.

Provincies zullen zich ook in 2012 en verdere jaren maximaal inzetten om de wachtlijstproblematiek in de jeugdzorg zo beperkt mogelijk te houden. Hiervan kunt u verzekerd zijn. Maar zij kunnen voor 2012 niet in weerwil van de feiten, op voorhand de door u gevraagde prestaties inzake de wachtlijsten garanderen. Een dergelijke afspraak achten wij ook politiek-bestuurlijk onzorgvuldig, omdat daarmee verwachtingen worden gewekt waarvan op voorhand duidelijk is dat deze niet realistisch zijn.

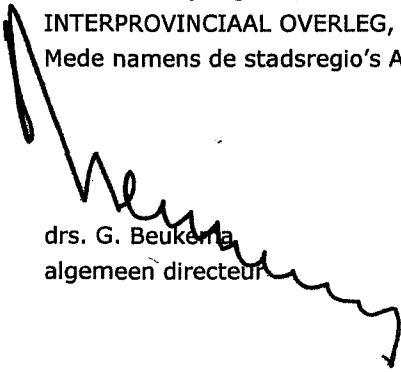
Wat betreft het VenJ-deel melden wij u het volgende:

Ook wat betreft de onderdelen jeugdbescherming en jeugdreclassering (en daaraan gekoppelde prestaties op punten als voogdij, dubbele maatregel, gedragsbeïnvloedende maatregel en nazorg) vraagt u de nodige prestaties, terwijl op voorhand duidelijk is dat er voor de sector in het algemeen substantiële tekorten bestaan bij de financiering van de noodzakelijke tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. U vraagt derhalve een erker aan te bouwen, terwijl de financiering van het oorspronkelijke huis, waarvoor u wettelijk verantwoordelijk bent, nog grote tekorten vertoont. Wij zijn met u in onderhandeling over deze tarieven. Zolang wij niet op een bevredigende manier uit die onderhandeling komen, kunnen wij u de verwachte prestaties in het Landelijk Beleidskader niet garanderen.

Wij zullen ons standpunt over het Landelijk Beleidskader, mede omdat met u beiden daarover geen overeenstemming is bereikt, aan de Tweede Kamer melden.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de staatssecretaris van WVS, mevrouw Veldhuijzen van Zanten-Hyllner.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,
Mede namens de stadsregio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden,

drs. G. Beukema
algemeen directeur

Muzenstraat 61
Postbus 16107
2500 BC Den Haag
telefoon (070) 888 12 12
fax (070) 888 12 80
www.ipo.nl

Aan de staatssecretaris van het Ministerie van
Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Postbus 20350
2500 EJ 's-Gravenhage

Interprovinciaal Overleg

uw brief van
7 oktober 2011

uw kenmerk

ons kenmerk
SB 04955/2011

datum
20 oktober 2011

onderwerp
Bijstelling Landelijk Beleidskader Jeugdzorg

Geachte mevrouw Veldhuijzen van Zanten-Hyllner,

Naar aanleiding van uw brief van 7 oktober 2011 aan de Tweede Kamer over de "Bijstelling Landelijk Beleidskader Jeugdzorg" brengen provincies en stadsregio's u het volgende onder de aandacht.

Wat betreft het VWS-deel melden wij u het volgende:

U stelt in de "Bijstelling ..." dat "de afspraak uit het Afsprakenkader jeugdzorg 2010-2011 over de toegankelijkheid van de zorg wordt gecontinueerd". Dit betreft de prestatieafspraken die provincies en stadsregio's voor 2010 en 2011 met de Minister voor Jeugd en Gezin hadden gemaakt over hulp in crisissituaties en de maximum wachttijd van negen weken.

Echter, de betreffende afspraak is niet gecontinueerd. In het bestuurlijk overleg met u van 4 juli jl. is gezamenlijk expliciet vastgesteld dat een dergelijke afspraak niet tot stand is gekomen. Provincies achten zich dan ook niet gebonden aan een dergelijke vermeende prestatieafspraken. Het betreft hier een door u eenzijdig opgelegde resultaatverplichting. Provincies hebben u wel voorgesteld om tot afspraken te komen over een maximale inspanningsverplichting, maar dit voorstel is door u niet overgenomen.

In de begeleidende brief aan de Tweede Kamer geeft u ook aan dat provincies en stadsregio's van mening zijn dat het budget voor de jeugdzorg zou moeten groeien. Hiermee wordt het standpunt van provincies ten onrechte onvolledig weergegeven. Hoewel de groei van de vraag naar jeugdzorg een dergelijke groei van het budget op grond van de Wet op de jeugdzorg noodzakelijk zou maken, heeft het IPO in het overleg over de bijstelling van het landelijk beleidskader een aantal keer aangegeven juist begrip te hebben voor de budgettaire beperkingen van het kabinet in deze. Het IPO heeft dan ook nooit gevraagd om extra middelen voor de groei die in 2012 is geraamd en de budgettaire beperkingen van het Rijk juist als een gegeven beschouwd.

Inlichtingen bij : P.M.M. (Paul) Bonke
Doorkiesnummer : (070) 888 12 07
Bijlagen : 1

Dit gegeven heeft er wel toe geleid, dat de provincies en stadsregio's niet konden instemmen met uw voorstel om de prestatieafspraken voor 2010 en 2011 onverkort te continueren. De provincies zullen zich uiteraard maximaal inspannen en bezien waar nog efficiencywinst kan worden geboekt (terwijl zij de afgelopen periode al meer dan 17% efficiencywinst hebben gerealiseerd), maar het verschil in het door u geboden budget en wat nodig zou zijn is zo groot, dat de wachtlijst toch weer zal oplopen als gevolg van een groei van de autonome vraag naar zorg.

Daarom hebben de 12 provincies en de 3 stadsregio's unaniem aangegeven dat het niet realistisch is om bij gelijkblijvend budget dezelfde prestaties ten aanzien van de wachtlijsten af te spreken in 2012 als in 2010-2011 toen de vraag lager was. Desalniettemin verwacht u nu op voorhand dergelijke onmogelijke prestaties.

In dit verband wijzen wij nogmaals op de volgende feiten, die het IPO op hoofdlijnen ook reeds naar voren bracht in onze bestuurlijk overleggen van 16 juni en 4 juli jongstleden:

1. Ten opzichte van 2010 en 2011 zal in 2012 wederom sprake zijn van een substantiële autonome groei van het beroep op de jeugdzorg. Dit in tegenstelling tot uw aanname dat sprake zal zijn van een daling. Hiermee gaat u volledig voorbij aan de raming die het SCP in opdracht van ons beiden heeft opgesteld over de vraag naar geïndiceerde jeugdzorg. U verzuimt de Tweede Kamer over deze SCP-raming te informeren. Ook gaat u hiermee voorbij aan de bekende substantiële groei van het beroep op het bureau jeugdzorg en het AMK.
2. Boven op deze autonome groei moet rekening worden gehouden met extra groei als gevolg van gemeentelijke bezuinigingen en rijksbeleid.
3. Provincies zijn in mindere mate dan in 2010 en 2011 in staat om het tekort aan rijksbudget onverplicht met eigen autonome middelen aan te vullen. De facto zal het beschikbare budget daarmee in 2012 dalen. Voortzetting van de oude prestatieafpraak zou echter hebben betekend dat provincies naar verwachting juist meer autonome middelen in de jeugdzorg zouden moeten steken. Voor 2012 zou het om minimaal een totaal bedrag gaan van naar schatting € 116 mln., een groei van bijna 30%.
4. De afgelopen jaren is door provincies ruim 17% efficiencywinst gerealiseerd in de provinciale jeugdzorg, zoals ook door uzelf aan de Tweede Kamer gemeld. U grijpt dit in uw brief aan de Tweede Kamer aan om te veronderstellen dat kennelijk ook in 2012 nog weer substantiële winst kan worden geboekt, terwijl de resterende ruimte voor verdere efficiencywinst hierdoor juist zeer beperkt is geworden. Niet voor niets is een stelselwijziging nodig om verdere efficiencyverbetering mogelijk te maken.
5. De eerdere prestatieafspraken 2010-2011 waren alleen mogelijk, omdat voor de periode waarop deze betrekking hadden ook extra budget door het kabinet beschikbaar werd gesteld om een deel van de vraaggroei te accommoderen. Hiervan is in 2012, om overigens begrijpelijke redenen, geen sprake.

In **bijlage 1** lichten wij een en ander nogmaals toe.

In uw begeleidende brief aan de Tweede Kamer stelt u onder verwijzing naar de groeiende vraag, dat het vanzelf spreekt dat niemand tot het onmogelijke is gehouden en dat "*een te sterke groei*" reden is voor overleg. Afgezien van de vraag wanneer sprake is van een "*te*" sterke groei en hoe dit gedurende 2012 kan worden vastgesteld, is echter reeds op voorhand duidelijk dat in 2012 een substantiële autonome groei is geraamd. Toch legt u bij voorbaat een prestatieverplichting aan provincies op die hiermee niet is te verenigen. Terwijl u zegt provincies niet aan het onmogelijke te willen houden, legt u eenzijdig een bij voorbaat onmogelijke prestatie op.

Provincies zullen zich ook in 2012 en verdere jaren maximaal inzetten om de wachtlijstproblematiek in de jeugdzorg zo beperkt mogelijk te houden. Hiervan kunt u verzekerd zijn. Maar zij kunnen voor 2012 niet in weerwil van de feiten, op voorhand de door u gevraagde prestaties inzake de wachtlijsten garanderen. Een dergelijke afspraak achten wij ook politiek-bestuurlijk onzorgvuldig, omdat daarmee verwachtingen worden gewekt waarvan op voorhand duidelijk is dat deze niet realistisch zijn.

Wat betreft het VenJ-deel melden wij u het volgende:

Ook wat betreft de onderdelen jeugdbescherming en jeugdreclassering (en daaraan gekoppelde prestaties op punten als voorgedij, dubbele maatregel, gedragsbeïnvloedende maatregel en nazorg) vraagt u de nodige prestaties, terwijl op voorhand duidelijk is dat er voor de sector in het algemeen substantiële tekorten bestaan bij de financiering van de noodzakelijke tarieven Jeugdbescherming en Jeugdreclassering. U vraagt derhalve een erker aan te bouwen, terwijl de financiering van het oorspronkelijke huis, waarvoor u wettelijk verantwoordelijk bent, nog grote tekorten vertoont. Wij zijn met u in onderhandeling over deze tarieven. Zolang wij niet op een bevredigende manier uit die onderhandeling komen, kunnen wij u de verwachte prestaties in het Landelijk Beleidskader niet garanderen.

Wij zullen ons standpunt over het Landelijk Beleidskader, mede omdat met u beiden daarover geen overeenstemming is bereikt, aan de Tweede Kamer melden.

Een afschrift van deze brief is gezonden aan de staatssecretaris van VenJ, de heer Teeven.

Met vriendelijke groet,
INTERPROVINCIAAL OVERLEG,
Mede namens de stadsregio's Amsterdam, Rotterdam en Haaglanden,

drs. G. Beukema
algemeen directeur

